

Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024

Gemeente Buren

Inhoudsopgave

1. Inleiding

3

1.1 Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

1.2 Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen'

1.3 Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024

2. Prioriteiten

4

2.1 Zorg en Veiligheid

2.2 Jeugd

2.3 Drugs

2.4 Digitale Veiligheid

2.5 Algemene doelstellingen

1. Inleiding

Het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024 staat niet op zichzelf. Het plan vloeit namelijk voort uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 deel A en B, waarmee het ook aansluit op de ambitie uit het Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen'.

1.1 Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

De gemeenteraad van Buren heeft op 19 september 2023 het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 vastgesteld. Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 bestaat uit twee delen, deel A en deel B. In deel A staan de gezamenlijke prioriteiten voor het gebied De Waarden, de visie op de samenwerking, de plaats van het plan ten opzichte van regionale agenda's en de maatschappelijke trends en ontwikkelingen. De prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 zijn zorg en veiligheid, jeugd, drugs en digitale veiligheid. In deel B, gericht op de lokale gemeente, zijn deze prioriteiten onderstreept en voorzien van accenten en toelichting.

1.2 Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen'

Gemeente Buren investeert structureel in de veiligheid van haar inwoners. In het coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen' is hierover het volgende opgenomen:

"Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk: zowel in kernen als op bedrijventerreinen en in het buitengebied. We willen aan de voorkant komen van de veiligheidsproblematiek. Preventief en vroeg signaleren heeft de voorkeur boven achteraf reageren. Cyberveiligheid, het tegengaan van (drugs)criminaliteit en ondermijning en het voorkomen dat jongeren het verkeerde pad op gaan zijn speerpunten. Wij willen kortom toegerust zijn om op onvoorziene omstandigheden adequaat te reageren."

De prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 sluiten naadloos aan bij de beschreven ambitie in het coalitieakkoord.

1.3 Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024

De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 ligt bij de raad. Met het vaststellen van dit beleid is een duidelijke visie neergezet. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit beleid ligt bij het college. Het college geeft dit vorm door jaarlijks het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid vast te stellen. Op basis van een duidelijke visie vanuit het beleid worden in de jaarlijkse uitvoeringsplannen concrete actiepunten gekoppeld die de komende jaren bijdragen aan het vergroten van de feitelijke veiligheid en de verhoging van het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Zoals in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 omschreven was 2023 een overgangsjaar. In dit jaar is op regionaal niveau gewerkt aan het tot stand laten komen van een gezamenlijk Integraal Veiligheidsplan (deel A). In dit jaar maakten gemeente Buren een overgang van het voormalig Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 'Samen voor veiligheid' naar het huidige Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Als gevolg van dit overgangsjaar werd in 2023 geen uitvoeringsplan vastgesteld. Dit betekent dat het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2024 het eerste uitvoeringsplan is onder het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

2. Prioriteiten

Prioriteiten zijn veiligheidsthema's die ertoe doen. Of een veiligheidsthema ertoe doet, hangt mede af van de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, de aantasting van de rechtsstaat en de maatschappelijke en sociale impact. Het maken van deze keuzes is essentieel: als alles namelijk prioriteit heeft, krijgt niets écht prioriteit. Het is daarom belangrijk om een aantal problemen tot zwaartepunt te benoemen.

In het Integraal Veiligheidsplan zijn de prioriteiten voor de periode van 2023 tot en met 2026 vastgesteld door de gemeenteraad. De dagdagelijkse werkzaamheden van gemeente Buren en haar veiligheidspartners passen goed binnen deze kaders. Daarnaast laten de analyse van cijfers en de overleggen met veiligheidspartners het belang en de wil zien om hierin met elkaar samen te werken. De prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 zijn:

- Zorg en Veiligheid
- Jeugd
- Drugs
- Digitale veiligheid

Hieronder is per prioriteit beschreven wat we willen bereiken, wat de cijfers laten zien en wat de specifieke doelstellingen voor dit jaar zijn. Naast deze specifieke doelstellingen per prioriteit zijn er ook algemene doelstellingen die bijdragen aan de vier prioriteiten. Deze zijn terug te lezen in 2.5.

2.1 Zorg en Veiligheid

Op het gebied van zorg en veiligheid is ketensamenwerking zowel binnen gemeente Buren als op regionaal niveau van groot belang. Straf en zorg zijn namelijk niet automatisch aan elkaar verbonden. Informatiedeling is met de AVG meer aan handen gebonden waardoor de onderlinge afstemming en het komen tot een aanpak lastiger, maar niet onmogelijk, is geworden. Situaties waarbij huiselijk geweld, kindermishandeling en overlast door personen met verward gedrag voorkomt, zijn vaak schrijnend. Goede ketensamenwerking is daarom noodzakelijk. Zowel op regionaal als op lokaal niveau wordt hard gewerkt om processen te verbeteren.

Wat willen we bereiken?

- We willen meer inzicht in de aard en omvang van de problematiek met betrekking tot overlast van personen met verward gedrag of kwetsbare personen, met als doel om de overlast met de betrokken partners aan te kunnen pakken (toewerken naar een sluitend netwerk).
- We willen huiselijk geweld en kindermishandeling in een zo vroeg mogelijk stadium signaleren, stoppen en de negatieve gevolgen verminderen. Vanuit het veiligheidsbeleid is hiervoor verbinding met het lokale plan van aanpak op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Wat laten de cijfers zien?

Casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid kan afhankelijk van ernst en complexiteit binnen verschillende gremia worden besproken. Het Sociaal Kernteam (SKT) en het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) zijn de belangrijkste gremia voor gemeente Buren op dit thema. Cijfers van het SKT worden momenteel niet bijgehouden.

Het ZVH houdt dit wel bij en deelt deze cijfers jaarlijks met de betreffende gemeente. Hieronder een overzicht van de overleggen binnen het ZVH en de bijbehorende cijfers:

	Doel	2021	2022	2023
TopX Volwassen	TopX Volwassen is gericht op casuïstiek waarbij sprake is van een hardnekkige criminele levensstijl in combinatie met ernstige problemen. Het doel is om te komen tot een integraal plan van aanpak, waarbij persoonsgebonden maatwerk wordt geleverd, afhankelijk van de problematiek.	2	2	1
TopX Huiselijk Geweld	TopX Huiselijk Geweld richt zich op het komen tot een integraal plan van aanpak per casus om huiselijk geweld en kindermishandeling te verminderen en te voorkomen.	6	2	5
TopX Plus	TopX Plus richt zich op het voorkomen en verminderen van complexe problematiek waar naast strafbaar gedrag ook psychiatrische elementen een rol spelen. Het proces is erop gericht dat ketenpartners gezamenlijk komen tot een geïntegreerd plan van aanpak op maat, afhankelijk van de soort psychische problematiek, overlast en strafbare feiten.	0	0	3

De politie registreert het aantal meldingen van mensen die verward gedrag vertonen. Landelijk zien we hierin een toename. De omschrijving van een verward persoon en daarmee de registratie levert echter weleens discussie op. Een volledig en goed beeld genereren is hierdoor lastig, desondanks is hieronder een overzicht van de meldingen weergegeven.

Soort melding	2021	2022	2023
Mensen met verward gedrag	71	89	135

Wat gaan we doen in 2024?

- We willen de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsprofessionals verder intensiveren met het doel de vroegsignalering te verbeteren. We voeren onderzoek uit om te komen tot procesafspraken met betrekking tot domeinoverstijgende en escalerende casuïstiek. Het doel is deze afspraken zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau te implementeren binnen de gemeente Buren. Ons primaire focuspunt ligt op het optimaliseren van het interne proces, met de flexibiliteit om de input van relevante ketenpartners te integreren waar nodig. Zo streven we ernaar een efficiënt en effectief kader te creëren dat bijdraagt aan een geïntegreerde aanpak van zorg- en veiligheidsvraagstukken binnen onze gemeente.
- We blijven structureel deelnemen aan het SKT. Binnen dit overleg kunnen we signalen en casuïstiek op snijvlak van zorg en veiligheid bespreken, acties uitzetten en indien nodig een casus- en of procesregisseur benoemen.
- We dragen bij aan de doorontwikkeling van het SKT. Vanuit het sociaal domein is de doelstelling ontstaan om het SKT door te ontwikkelen. Gezien de meerwaarde van het SKT voor veiligheid, maken we tijd en ruimte vrij om ons aandeel te leveren bij de doorontwikkeling van deze overlegstructuur.

2.2 Jeugd

Met de meeste jeugd in de gemeente Buren gaat het goed. We constateren echter ook dat een aantal jongeren overlast veroorzaakt. Om die reden richten we ons vooral op de aanpak van jeugdoverlast en vroegtijdige ondersteuning van kwetsbare jongeren.

Het strafbare gedrag moet in de kiem gesmoord worden en het is vooral de bedoeling dat jeugdigen een tweede kans krijgen en hen nieuw perspectief wordt geboden op het moment dat ze in de fout gaan.

Wat willen we bereiken?

- Voorkomen dat jongeren risicogedrag vertonen en het aanwezige risicogedrag verminderen.
- Verminderen van overlast op straat en het tegengaan van het ontstaan van problematische jeugdgroepen.

Wat laten de cijfers zien?

Casuïstiek op het thema jeugd kan afhankelijk van ernst en complexiteit binnen verschillende gremia worden besproken. Het SKT en het ZVH zijn de belangrijkste gremia voor gemeente Buren op dit thema. Cijfers van het SKT worden momenteel niet bijgehouden. Voor het thema jeugd bestaat er binnen het ZVH het TopX Jeugd overleg. Zoals hieronder te zien komt casuïstiek binnen dit overleg slechts een enkele keer per jaar voor.

Casuïstiek	Doel	2021	2022	2023
TopX Jeugd	Het doel van de TopX Jeugd is te komen tot een persoonsgerichte aanpak voor jongeren van 12 tot en met 23 jaar bij wie sprake is van een complexe problematiek die vraagt om een multidisciplinaire aanpak. Het doel is het bieden van perspectief, verminderen van overlast en het voorkomen van recidive.	2	1	1

Meldingen van jeugdoverlast kunnen bij verschillende organisaties binnenkomen, waaronder de politie, gemeente (handhaving) en Mozaïek Welzijn (jongerenwerk). In het overzicht hieronder zijn het aantal meldingen die de politie jaarlijks registreert opgenomen.

Soort melding	2021	2022	2023
Jeugdoverlast	105	77	71

Halt is een instantie die zich richt op het voorkomen en bestraffen van jeugdcriminaliteit. Halt heeft de wettelijke taak om strafbaar gedrag onder jongeren aan te pakken, zonder dat de jongere een strafblad krijgt. De jongere krijgt letterlijk een tweede kans. Landelijk krijgen ruim 10.000 jongeren per jaar een Halt-interventie opgelegd.

Het aantal verwijzingen per gemeente kan sterk verschillen. Een verklaring voor de verschillen is vaak lastig te geven. Het wil namelijk niet altijd zeggen dat er in een gemeente met meer Halt-verwijzingen ook meer jeugdcriminaliteit is. Hoewel Halt de duiding van de cijfers niet altijd heeft, publiceert het wel jaarlijks de cijfers.

Halt	2021	2022	2023
Verwijzingen	7	5	8

Wat gaan we doen in 2024?

- We inventariseren de behoefte van onze gemeente en netwerkpartners naar een vroegsignaleringsoverleg op het gebied van jeugd. Indien er sprake is van deze behoefte gaan we onderzoeken op welke wijze we dit overleg optimaal kunnen vormgeven.
- We blijven structureel deelnemen aan de Sociale Kernteams. Binnen dit overleg kunnen we signalen en casuïstiek op het gebied van jeugd(overlast) bespreken, acties uitzetten en indien nodig een casus- en of procesregisseur benoemen.
- We dragen bij aan de doorontwikkeling van het SKT. Vanuit het sociaal domein is de doelstelling ontstaan om het SKT door te ontwikkelen. Gezien de meerwaarde van het SKT voor veiligheid, maken we tijd en ruimte vrij om ons aandeel te leveren bij de doorontwikkeling van deze overlegstructuur.

2.3 Drugs

Ondermijning is een containerbegrip waarbinnen criminelen de bovenwereld gebruiken en nodig hebben voor het uitvoeren van illegale praktijken. De geografische ligging, de verhouding tussen bebouwd en landelijk gebied, de ons-kent-ons cultuur, de beperkte capaciteit op het gebied van toezicht en controle zijn een aantal kenmerken die bijdragen aan de gelegenheid om in deze gemeente illegale activiteiten te ontplooiën. Het is nodig om zicht te krijgen op illegale activiteiten die met ondermijning te maken hebben. Drugs is hier een onderdeel van.

Wat willen we bereiken?

- Inzicht krijgen in de mate van georganiseerde criminaliteit binnen onze gemeentegrenzen, met extra aandacht voor signalen van mensenhandel en uitbuiting van onder andere arbeidsmigranten.
- De samenhang tussen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden versterken en meer op elkaar aan laten sluiten.
- Fraude (adresfraude, zorgfraude, internetfraude, etc.) verminderen.
- Bewustzijn van inwoners vergroten als het gaat om de risico's van ondermijnende activiteiten.
- Drugsproductie, -handel en -gebruik verminderen.

Wat laten de cijfers zien?

Bij ondermijnende criminaliteit staat het ontwrichtende effect dat de criminaliteit heeft op de samenleving centraal. Deze effecten van ondermijnende criminaliteit zijn echter slechts deels of niet terug te vinden in de cijfers van de politie, hoewel een fenomeen dat draait op fout geld en (dreiging met) geweld nooit slachtofferloos is. Integendeel, de maatschappelijke schade reikt ver, verder dan de individuele slachtoffers van drugs, geweld of mensenhandel.

Wat gaan we doen in 2024?

- We bespreken signalen en casuïstiek in relatie tot ondermijning in het IGP-overleg, om deze vervolgens om te zetten tot een concrete aanpak. Indien nodig kan hierin opgeschaald worden richting de RIEC-tafel.
- We organiseren integrale controles op diverse thema's in samenwerking met onze partners vanuit het IGP. Dit zijn brede, allesomvattende controles waarbij op diverse vlakken wordt gecontroleerd of de wet- en regelgeving naar behoren wordt nageleefd. Toezichthouders kijken elk vanuit hun eigen specialisme naar de situatie er plaatse.

- We starten begin 2024 met de invulling van de wens voor een lokaal ondermijningsoverleg. De huidige constructie en financiën rond het IGP-overleg lopen eind 2024 namelijk ten einde. Waar mogelijk pakken we dit regionaal met elkaar op.
- We continueren de opgezette en gecertificeerde publiek-private samenwerking binnen het project Veilig Buitengebied. De werkgroep Veilig Buitengebied Buren komt minimaal vier keer per jaar samen. Een vast agendapunt is het bespreken van de maatregelenmatrix. Deze matrix is vastgesteld door de werkgroep. De matrix geeft inzicht in de doelstellingen en de bijbehorende maatregelen. De matrix is ingedeeld op vier thema's: Criminaliteit en onveiligheid, Brandveiligheid, Onderhoud, beheer en verkeer en Communicatie.
- We dragen, op verzoek van de provincie, bij aan de cofinanciering van een coördinator groene handhaving. Aan de hand van de coördinatie creëren we meer overzicht en eenduidigheid in de handhaving welke door verschillende partners in het buitengebied van de provincie wordt uitgevoerd. De coördinatie levert hiermee een directe bijdrage aan onder andere het project Veilig Buitengebied en de organisatie van integrale controles.
- We stimuleren de weerbaarheid van onze interne organisatie tegen ondermijning. In 2023 heeft het RIEC een weerbaarheidsscan uitgevoerd bij gemeenten in de regio. Deze scan geeft inzicht in de weerbaarheid van de organisatie tegen ondermijning. Het RIEC werkt momenteel aan een rode draden analyse van deze scans. Het streven van het RIEC is om middels deze analyse een minimaal weerbaarheidsniveau voor gemeenten bestuurlijk vast te stellen en vervolgens gemeenten, waar nodig, te helpen om dit niveau te behalen.

2.4 Digitale veiligheid

De samenleving digitaliseert. Steeds vaker regelen inwoners, ondernemers en publieke instellingen hun zaken en diensten online. De online wereld biedt veel mogelijkheden en kansen, maar er zijn ook 'veiligheids- en ethische risico's zoals de opkomst van digitale criminaliteit. Als gemeente Buren weten wij hoe het is om slachtoffer te worden van een dergelijk incident. De impact op onze organisatie en inwoners was groot.

Digitale veiligheid is zowel voor inwoners als voor overheden een belangrijk thema. Hieronder vallen gegevensdiefstal, cyberaanvallen, maar ook strafbare uitingen, verkoop van gestolen of vervalste goederen en identiteitsfraude. Het bevorderen van de digitale weerbaarheid is nodig.

Wat willen we bereiken?

- Het vergoten van de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en publieke instellingen.
- Het creëren van barrières voor daders en dadergroepen.

Wat laten de cijfers zien?

De politie registreert het aantal meldingen van horizontale fraude en cybercrime. Een groot gedeelte van de horizontale fraude bestaat uit online fraude. Hieronder verstaan we fraude gericht tegen burgers, bedrijven en financiële instellingen waarbij voor het plegen van dat delict ICT van wezenlijk belang is voor de uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn fraude met onlinehandel, vriend-in-noodfraude en (online) identiteitsfraude. Onder cybercrime verstaan we delicten waarbij de ICT-structuur zelf doelwit is. Voorbeelden hiervan zijn aanvallen als ransomware, DDoS, spyware, maar ook het hacken met fraudekenmerk zoals phishing, betaalverzoekfraude, helpdeskfraude.

Soort melding	2021	2022	2023
Horizontale fraude	165	115	116
Cybercrime	11	22	25

Wat gaan we doen in 2024?

- We starten samen met de gemeenten van Gelderland-Zuid met het project Hackshield. HackShield is een gratis onlinegame die kinderen bewust maakt van de gevaren die ze online tegenkomen. Ze spelen een meeslepend verhaal, leren over online veiligheid, ontdekken wat de gevaren zijn en leren in verschillende afleveringen hoe ze zich hier tegen kunnen wapenen. Daarbij worden ze gestimuleerd om hun omgeving te betrekken. De campagne rondom HackShield is een laagdrempelige manier om voor inwoners en de politiek zichtbaar te maken dat ook bij de jongste doelgroep wordt ingezet op het vergroten van de mediawijsheid en weerbaarheid.
- We communiceren over en stimuleren de deelname van inwoners en ondernemers aan regionale bijeenkomsten om bij te dragen aan de informatievoorziening en bewustwording. Een mooi voorbeeld hiervan is het congres Better Safe Than Sorry van het Platform Veilig Ondernemen, waar bij ondernemers en hun medewerkers meer leren over cyberweerbaarheid.

2.5 Algemene doelstellingen

In de voorgaande paragrafen zijn de specifieke doelstellingen per prioriteit omschreven. Naast deze specifieke doelstellingen zijn er ook meerdere algemene doelstellingen die een bijdrage moeten leveren aan de ambities van de prioriteiten. Deze algemene doelstellingen zijn hieronder omschreven.

Opleiden, trainen en oefenen

We zetten in op het opleiden, trainen, en oefenen van zowel interne medewerkers als externe partners, met als doel verdere ontwikkeling op diverse thema's binnen openbare orde en veiligheid, alsmede crisisbeheersing. Hierbij sluiten we aan bij de regionale mogelijkheden. Door gestructureerd en gericht te investeren in opleiding, trainen en oefeningen, streven we ernaar om de competenties en samenwerking van onze medewerkers en partners te versterken.

Veiligheidsmagazine

We ontwikkelen een informatief en toegankelijk veiligheidsmagazine voor de gemeente Buren waarin diverse veiligheidsthema's, worden behandeld. Het magazine heeft als primair doel inwoners te informeren over relevante onderwerpen en biedt tevens inzicht in de betrokken partijen, hun taken en hoe deze zijn te bereiken voor de inwoner. Hiermee streven we ernaar de bewustwording te vergroten en de toegankelijkheid van informatie rondom het thema zorg en veiligheid te verbeteren.

Communicatiekalender

We ontwikkelen in samenwerking met communicatie een communicatiekalender met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid en Crisisbeheersing. Daarnaast komen we minimaal één keer per maand samen om de communicatiemomenten voor de komende maand af te stemmen. Dit bevordert uiteindelijk de voorbereiding, uitvoering en haalbaarheid.

Website

We zorgen in samenwerking met communicatie voor volledige update van de website op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid en Crisisbeheersing. Hiermee bevorderen we de informatievoorziening en bewustwording van onze inwoners en ondernemers.

Week van de Veiligheid

We nemen actief deel aan de landelijke Week van de Veiligheid. In deze week organiseren we samen met onze partners gerichte campagnes rond diverse thema's. Onze inzet is gericht op het verbeteren van de informatievoorziening en bewustwording van onze inwoners en/of ondernemers.